

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکترای حرفه ای در رشته پزشکی

عنوان :

بررسی عوامل موثر بر وقوع حوادث عروق مغزی در بیماران مبتلا به تنگی دریچه میترال

استاد راهنما :

دکتر عدالت حسینیان

استاد مشاور:

دکتر فرهاد پورفرضی

نگارش :

نازنین نامدار واسکسی

تابستان ۸۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به یگانه خالق زیبای هستی
تقدیم به حامی و پشتوانه بزرگ زندگی ام
پدر عزیزم
تقدیم به یگانه الهه صبر و استواری ، که مهرش بی دریغ و دلسوزی اش بی پایان است .
مادر مهربانم
تقدیم به کسی که وجودم به نفسش بسته است و بدون او ادامه راه برایم ناممکن است.
عشقم علیرضا
تقدیم به خواهران عزیزم
نسرین ، نیلوفر و به ویژه
ناهید و ندای عزیزم که همواره مشوق من در این راه بودند و با محبت‌هایشان مرا در پیمودن این راه
دلگرم می کردند
تقدیم به پدر و مادر همسرم
تقدیم به دوست و همکار عزیزم خانم دکتر هاله عناصری که در تمامی سالهای تحصیل همواره
یاربگر و همراه من بود .
که از نیمه های راه به من پیوستند و تا انتها محبت های بی دریغشان را شامل حالم نمودند .
تقدیم به اساتید گرامی جناب آقای دکتر حسینیان ، جناب آقای دکتر صادقیه و ...
سرکار خانم دکتر شرقی که کمک فراوانی در اتمام این رساله به من نمودند .
تقدیم به تمام اساتید بزرگواری که در سایه آنها علم را آموختم و همواره مدیون زحماتشان هستم .
و تقدیم به وجود تمامی بیمارانی که در بالین آنها این حرفه را آموختم و امیدوارم که همواره بتوانم
مرحمی بر دردهایشان باشم .

چکیده :

عنوان: بررسی عوامل موثر بر وقوع حوادث عروق مغزی در بیماران مبتلا به تنگی دریچه میترا ل زمینیه : در کشورهای در حال توسعه با توجه به سطح بهداشتی پایین شیوع تب روماتیسمی بالاست و یکی از عوارض آن تنگی دریچه میترا ل می باشد که در دراز مدت میتواند ایجاد ریتم فیبریلاسیون دهلیزی ، آمبولی و ایجاد حوادث عروق مغزی کند. هدف در این مطالعه بررسی عوامل ایجاد کننده CVA در بیماران با تنگی دریچه میترا ل می باشد .

مواد و روش های مطالعه :

این مطالعه به صورت case- control انجام شد و در جریان آن کلیه بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی (ره) اردبیل که تشخیص MS برای آنها داده شده بود وارد مطالعه شدند و به دو گروه تقسیم گشتند: افرادی که دچار MS همراه با CVA بودند به عنوان گروه مورد و بیمارانی که MS بدون CVA داشتند به عنوان گروه شاهد در نظر گرفته شدند .

اطلاعات بیماران بوسیله پرسشنامه ای بر اساس متغیرهای موجود جمع آوری گردید .

سپس اطلاعات با نرم افزار آماری SPSS ورژن ۱۷ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج :

در این تحقیق جمعیت مورد مطالعه ۱۷۲ نفر با میانگین سنی ۴۷/۵۹ سال بود که شامل ۱۱۶ زن (۶۷/۴٪) با میانگین سنی ۴۷/۲۵ و ۵۶ مرد (۳۲/۶٪) با میانگین سنی ۴۸/۳۰ بوده اند. (p=0/61)

حدود ۲۵ مورد در طی دوره پیگیری دچار CVA شدند که ۱۴/۵٪ بیماران را شامل شد . که از این میان ۲۱ نفر (۸۴٪) افراد دارای CVA و (۲۰/۱۹٪) کل بیماران ریتم AF داشتند و ۴ نفر (۱۶٪) بیماران دارای CVA و (۵/۸۸٪) کل بیماران دارای ریتم سینوسی بودند. (P<۰/۰۰۱)

سن متوسط بروز CVA در بیماران مورد مطالعه حدود ۵۲/۴۴ سال گزارش شد که در زنها ۵۱/۵۲ سال و در مردها ۵۴/۳۷ سال بوده است. (P=0/07)

میزان CVA در بیماران زن مورد مطالعه حدود ۱۷ نفر (۱۴/۶۵٪) کل زنان مورد مطالعه ما گزارش شد و مردان دچار CVA ، ۸ نفر (۱۴/۲۸٪) کل مردان مورد مطالعه مابوده است. (P=0/94)

از ۱۷۲ بیمار مورد مطالعه ۷۵ نفر (۴۳/۶٪) آنتی کوآگولانت میگرفتند که ۱۸ نفر (۲۴٪) دچار CVA شدند و از بین ۹۷ نفری (۵۶/۴٪) که آنتی کوآگولانت دریافت نکردند ۷ نفر یعنی حدود ۷/۲٪ گزارش شد. (P<۰/۰۰۱)

نتیجه گیری :

این مطالعه نشان دهنده بالا رفتن میزان بروز CVA در بیماران MS با وجود ریتم AF و مصرف آنتی کوآگولانت بوده است . ولی سن و جنس بیماران نقشی در بروز CVA نداشته است . در آنالیز رگرسیون که شامل تمامی موارد ذکر شده در بالا بوده است ارتباطی بین این موارد با ایجاد CVA در بیماران MS وجود نداشته است .

کلید واژه : تنگی دریچه میترا ل - حوادث عروق مغزی - ریتم فیبریلاسیون دهلیزی - آنتی کوآگولانت

فهرست مطالب

عنوان: بررسی عوامل موثر بر وقوع حوادث عروق مغزی در بیماران مبتلا به تنگی دریچه میترال

چکیده

فصل اول : طرح تحقیق

صفحه

- ۱-۱- مقدمه ای بر اهمیت موضوع ۲
- ۱-۲- بیان مساله ۳
- ۱-۳- تعریف واژه ها ۴
- ۱-۴- اهداف و فرضیات ۴
 - ۱-۴-۱- هدف کلی طرح ۴
 - ۱-۴-۲- اهداف اختصاصی ۴
 - ۱-۴-۳- هدف کاربردی ۵
 - ۱-۴-۴- فرضیات ۵

فصل دوم : بررسی متون

۲-۱- مبانی نظری

- ۲-۱-۱- اتیولوژی و آسیب شناسی ۷
- ۲-۱-۲- پاتوفیزیولوژی ۸
- ۲-۱-۳- علائم ۱۰
- ۲-۱-۴- عوارض و پیامدهای MS ۱۲
- ۲-۱-۵- یافته های فیزیکی ۱۳
- ۲-۱-۶- ضایعات همراه ۱۵
- ۲-۱-۷- بررسی های آزمایشگاهی ۱۶
- ۲-۱-۸- تشخیص های افتراقی ۱۷
- ۲-۱-۹- درمان ۱۹
- ۲-۲- CVA ۲۲

- ۲۲-۱-۲- اتیولوژی ۲۲
- ۲۳-۲-۲- مطالعات تشخیصی ۲۳
- ۲۳-۲-۳- درمان ۲۳
- ۲۴-۲- مطالعات جهان و ایران ۲۴

فصل سوم : شیوه اجرای تحقیق

- ۲۸-۱-۳- نوع پژوهش ۲۸
- ۲۸-۲-۳- جامعه آماری و روش نمونه گیری و حجم نمونه ۲۸
- ۲۸-۱-۲-۳- روش گردآوری اطلاعات ۲۸
- ۲۹-۴-۳- روش تجزیه و تحلیل ۲۹
- ۲۹-۵-۳- ملاحظات اخلاقی ۲۹

فصل چهارم : نتایج

- ۳۲-۱-۴- نتایج ۳۲

فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری

- ۴۴-۱-۵- بحث و نتیجه گیری ۴۴
- ۴۶-۲-۵- محدودیتها ۴۶
- ۴۶-۳-۵- پیشنهادات ۴۶
- ۴۷-۴-۵- منابع ۴۷
- ۴۹-۵-۵- چکیده انگلیسی ۴۹

عنوان جدول	صفحه
جدول ۱-۴- توزیع جنسی و متوسط سنی در بیماران	۳۲
جدول ۲-۴- فراوانی بروز ریتم سینوسی و AF در بیماران	۳۳
جدول ۳-۴- فراوانی و درصد بروز CVA در بیماران	۳۳
جدول ۴-۴- فراوانی و درصد بروز CVA در بیماران با ریتم سینوسی و AF	۳۴
جدول ۵-۴- فراوانی وضعیت مصرف آنتی کواگولانت در بیماران	۳۴
جدول ۶-۴- فراوانی میزان CVA بر اساس وضعیت مصرف آنتی کواگولانت	۳۵
جدول ۷-۴- توزیع جنسی مصرف آنتی کواگولانت و بروز CVA در بیماران	۳۶
جدول ۸-۴- فراوانی انجام MVR در بیماران	۳۶
جدول ۹-۴- فراوانی بروز CVA بر اساس انجام MVR	۳۷
جدول ۱۰-۴- فراوانی مصرف آنتی کواگولانت بر اساس ریتم سینوسی و AF	۳۸
جدول ۱۱-۴- فراوانی بروز CVA بر اساس ریتم سینوس و AF	۳۹
جدول ۱۲-۴- بروز جنسی CVA در بیماران	۳۹
جدول ۱۳-۴- توزیع سنی CVA در بیماران	۴۰
جدول ۱۴-۴- آنالیز رگرسیون ارتباط متغیرهای مورد بررسی با CVA	۴۲

نمودار ۴-۱- توزیع جنسی MVR در بیماران	۳۸
نمودار ۴-۲- توزیع جنسی CVA در بیماران	۴۱
نمودار ۴-۳- فراوانی بروز CVA بر اساس وجود ریتم سینوسی و AF	۴۲

فهرست علائم اختصاری

AF	Atrial fibrillation
AR	Aortic regurgitation
AS	Aortic stenosis
Co	Cardiac output
CVA	Cerebrovascular accident
ECG	Electrocardiogram
EEG	Electroencephalogram
IgG	Immunoglobulin G
INR	International normalized ratio
LA	Left atrium
LV	Left ventricle
MS	Mitral stenosis
MR	Mitral regurgitation
MVR	Mitral valve replacement
OS	Opening snap
PAP	Pulmonary artery pressure
RA	Right atrium
RV	Right ventricle
TIA	Transient Ischemic attack
TR	Tricuspid regurgitation
TS	Tricuspid stenosis

فصل اول

طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه بر اهمیت موضوع

در کشورهای در حال توسعه با توجه به سطح پایین بهداشت شیوع تب روماتیسمی بالاست. (۱ و ۲) یکی از عوارض آن تنگی دریچه میترال می باشد که در درازمدت ایجاد ریتم فیبریلاسیون دهلیزی، آمبولی و حوادث عروقی مغز میکند. (۱) شناخت عوامل ایجاد کننده CVA^۱ در تنگی دریچه میترال باعث کاهش مرگ و میر در این افراد خصوصا در کشورهای در حال توسعه می گردد. (۳)

روش اجرای طرح:

بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی (ره) در بخش های قلب و CCU^۲ و داخلی و نیز درمانگاه قلب و بیماران ارجاعی به قسمت اکوکاردیو گرافی بیمارستان امام و زنان حامله مشاوره شده از بیمارستان علوی بعنوان کنترل و بیماران CVA مشاوره شده از بیمارستان علوی که تشخیص MS برای آنها داده شد بعنوان مورد وارد مطالعه شدند.

چگونگی استفاده از نتایج:

داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS (۱۷) و T-test و آزمون مجذور Chi مورد بررسی قرار گرفت تا اطلاعات بدست آمده جهت چگونگی مراقبت از بیماران مبتلا به MS از نظر مصرف دارو و ریتم های قلبی برای کاهش میزان حوادث عروق مغزی در این بیماران مورد استفاده قرار گرفت. واژه های کلیدی به فارسی:

تنگی دریچه میترال- حوادث عروقی مغز - فیبریلاسیون دهلیزی

واژه های کلیدی به انگلیسی:

Mitral stenosis-Atrial fibrillation- cerebro vascular accident

^۱- Cerebro Vascular accident

^۲-cardiac care unit